

foreslår derfor § 7, stk. 1, udformet således, at bestemmelserne om fortrinsret for familien kun har retsvirkning efter deres indhold, i det omfang de foreslåede begrænsninger iagttages. Dette giver således stifteren mulighed for at udskyde konsekvenserne af § 7 til det tidspunkt, hvor den sidste generation, som efter bestemmelsen kan begunstiges, afgår ved døden. Hvorledes der herefter skal forholdes, vil afhænge af fundatsens (fundatsbestemmelsernes) nærmere udformning. Er der tale om, at fonden skal tilgodese nærmere opregnede formål, f. eks. støtte til uddannelse, til trængende og/eller ældre, men således at medlemmerne af en eller flere familier har fortrinsret, vil det være en nærliggende mulighed, at fonden videreføres med det angivne formål, dog således at familiens fortrinsret bortfalder. Er der derimod tale om, at fonden udelukkende har til formål at begunstige familiemedlemmer, der har behov for støtte til nærmere angivne formål (f. eks. uddannelse) eller på grund af særlige omstændigheder (f. eks. sygdom eller alderdom), må der foretages en fundatsændring i medfør af kapitel 10. Det normale vil dog formentlig være, at der i fundatsen er truffet bestemmelse om, til hvilket formål midlerne skal anvendes, når familien ikke længere udelukkende kan tilgodeses.

Udvalget er opmærksom på, at der kan tænkes tilfælde, hvor der er en sådan sammenhæng mellem de enkelte fundatsbestemmelser, at arvinger vil gøre gældende, at hele fondsdannelsen er ugyldig. Dette spørgsmål kan navnlig opstå ved fonde, der dannes på testamentarisk grundlag, men udvalget har ikke ment at burde løse konflikten i fondsløven. Spørgsmålet må herefter løses ud fra de regler, der gælder om testamentsfortolkning.

Med hensyn til bestemmelsens anvendelse på bestående familiefonde henvises til § 43 og bemærkningerne hertil.

Kapitel 5

Kapital

Til § 8

1. I dag stiller de fleste ministerier ved offentlig stadfæstelse af fundatsen krav om en vis mindstekapital. Størrelsen af den kapital, der i almindelighed skal være tilvejebragt

for at opnå stadfæstelse, har i længere tid været 100.000 kr.

Baggrunden herfor er, at fonde i princip skal virke uden tidsbegrænsning, og at fonde med en kapital på mindre end 100.000 kr. ikke kan forventes at opnå et sådant afkast af formuen, at fonden – når der også tages hensyn til de nødvendige administrationsomkostninger – har mulighed for at støtte det eller de angivne formål i et omfang, der gør det rimeligt at stadfæste fundatsen med det deraf følgende tilsyn m.v. fra det offentliges side.

Som nærmere omtalt i bilag 1 er der ud fra lignende synspunkter gennem længere tid udfoldet bestræbelser for at nedlægge små og uhensigtsmæssige fonde, hvis administrationsomkostninger ikke står i rimeligt forhold til nytten, ligesom et stort antal fonde er blevet sammenlagt.

Da der ikke er noget krav om stadfæstelse, og da der ikke i øvrigt kan opstilles noget krav om en bestemt mindstekapital, er konsekvensen af et afslag på stadfæstelse i dag imidlertid ikke, at fonden ikke stiftes, men blot at den ikke undergives tilsyn. En undtagelse herfra gælder kun, hvis kapitalen er så ringe, at bestmmelsen om oprettelse af fonden kan tilsidesættes eller ændres ud fra permutationsretlige synspunkter.

2. Udvalget har overvejet, om denne retstilstand bør ændres i forbindelse med den kommende fondslovgivning. For så vidt angår de erhvervsdrivende fonde foreslås det, at disse fonde skal have en grundkapital svarende til mindstekapitalen for aktieselskaber, d.v.s. 300.000 kr., jfr. § 7 i udkastet til lov om erhvervsdrivende fonde. Ud fra synspunkter, der svarer til dem, der ligger bag den gældende stadfæstelsespraksis, finder udvalget, at det også for de ikke-erhvervsdrivende fondes vedkommende bør kræves, at fonden ved oprettelsen har et rimeligt kapitalgrundlag. Dette kan tænkes opnået enten ved at fastsætte en bestemt mindstegrænse eller ved at bestemme, at kapitalen skal stå i rimeligt forhold til de formål, som fonden skal tilgodese. En bestemmelse af sidstnævnte indhold er optaget i den norske fondslov (§ 10), og udvalget er bekendt med, at en tilsvarende regel overvejes i det svenske udvalg. Udvalget finder imidlertid, at en sådan regel vil give anledning til betydelig usikkerhed, og at det